

GADŻETY Z EPOKI

KATARYNKA

- Katarynka – przenośne pudło grające, instrument muzyczny mechaniczny z grupy aerofonów z piszczałkami wargowymi, na którym gra się za pomocą korby wprawiającej w ruch miech (ew. miechy) i tzw. mechanizm rozdzielający powietrze.

SURDUT

- **Surdut** – męski strój wizytowy w formie długiej marynarki, szczególnie popularny na przełomie XIX i XX wieku.
- Dawniej surdut był strojem zarówno dziennym, jak i wieczorowym. Do czasów współczesnych jednak zachowała się jedynie jego dzienna wersja. Niekiedy surdudem nazywa się także pospolitą w dawnej wsi kapotę.

LISTY

- **List** – gatunek piśmiennictwa, lub w innym ujęciu teoretycznym – literatury stosowanej. Pisemna wiadomość wysyłana przez jedną osobę (nadawcę) do drugiej (adresata) Sztuka pisania listów (zgodnie z panującymi obyczajami) to epistolografia.

WACHLARZ

- **Wachlarz** – płaski, lekki, zdobiony lub surowy przedmiot, rozkładany półkuliście, skonstruowany z listewek lub żeberk różnego rodzaju lub sztywny, okrągły (także o różnym kształcie), służący do wytworzenia przepływu powietrza służącego m.in. do chłodzenia twarzy. Wachlarze wykonywane są m.in. z: drewna, metalu, bambusu, kości słoniowej, pergaminu, jedwabiu lub piór.

NOŻE DO LISTÓW

Noże do listów to specjalistyczne przybory biurowe, zazwyczaj tępe, służące do bezpiecznego przecinania kopert. Charakteryzują się płaskim, wydłużonym ostrzem, które wsuwa się pod klapę koperty

KAŁAMARZ

- **Kałamarz** (od łac. *calamarius*, naczynie do przechowywania piór pisarskich; *calamus* – oznacza trzcinę używaną dawniej do pisania) – naczynie na pióra pisarskie lub atrament, stosowane powszechnie przed wynalezieniem pióra wiecznego.

STALÓWKA

- **Stalówka** – ukształtowana w formie cienkiego ostrza, rozdwojonego na końcu, stalowa, bądź wykonana z innego materiału (np. złoto, tytan) cienka blacha, służąca do pisania piórem przy użyciu ciekłego atramentu.

GASIDŁO

- **Gasidło**, także **gaśnik** – przyrząd służący do gaszenia lub zapalania świec. W innym znaczeniu ociosany kamienny blok do gaszenia pochodni.

SPLUWACZKA

- **Spluwaczka** (daw. *kraszuarka, kaszelniczka*) – naczynie, do którego można wypluć nadmiar śliny z ust.
- Spluwaczki używano od drugiej połowy XVIII wieku do pierwszej wojny światowej w miejscach publicznych oraz w domach prywatnych. Stawiano je zwykle przy drzwiach, kanapach i fotelach.

DZIĘKUJE ZA OGLĄDANIE

- Wykonała Wiktoria Pietras z klasy 5c